

MOTIVATIE VOOR DE KAP VAN EEN AANTAL BOMEN IN HET REIGERSBOS

Opdracht

- De doelstelling voor het gedeelte Reigersbos uit het beheerplan voor Polderpark Cronesteyn realiseren.

Gebiedsomschrijving

Polderpark Cronesteyn is aangelegd in 1982. De basis van het ontwerp vormt het oorspronkelijke polderlandschap, omgeven door een bosrand. In de randen van het park bevinden zich diverse kleinere ruimtes met een eigen sfeer en gebruik. Eén daarvan is het Reigersbos. Het Reigersbos kenmerkt zich door hoge windsingels met tussenruimtes. In de open ruimtes bevond zich in vroeger tijden een boomgaard. Centraal in het Reigersbos werd een bijenstal gebouwd. In dit gedeelte nestelden veel reigers. Deze hebben zich inmiddels gedeeltelijk verplaatst naar een andere plek in het park. Inmiddels nestelen ook lepelaars in het Reigersbos.

Beheerplan

Het beheer voor dit parkgedeelte werd vastgelegd in een beheerplan, dat in 2019 is herschreven, geactualiseerd en vastgesteld. Het bleek dat er een behoorlijke achterstand was in het beheer van het Reigersbos. De open gedeeltes zijn grotendeels dichtgegroeid met spontane opslag van boomvormers. De bloemrijke weide achter de bijenstal bestaat grotendeels uit reuzenberenklauw. Daarnaast bleek de situering van de bijenstal ongunstig omdat deze verkeerd op de zon is georiënteerd.

Het geactualiseerde beheerplan heeft als doel:

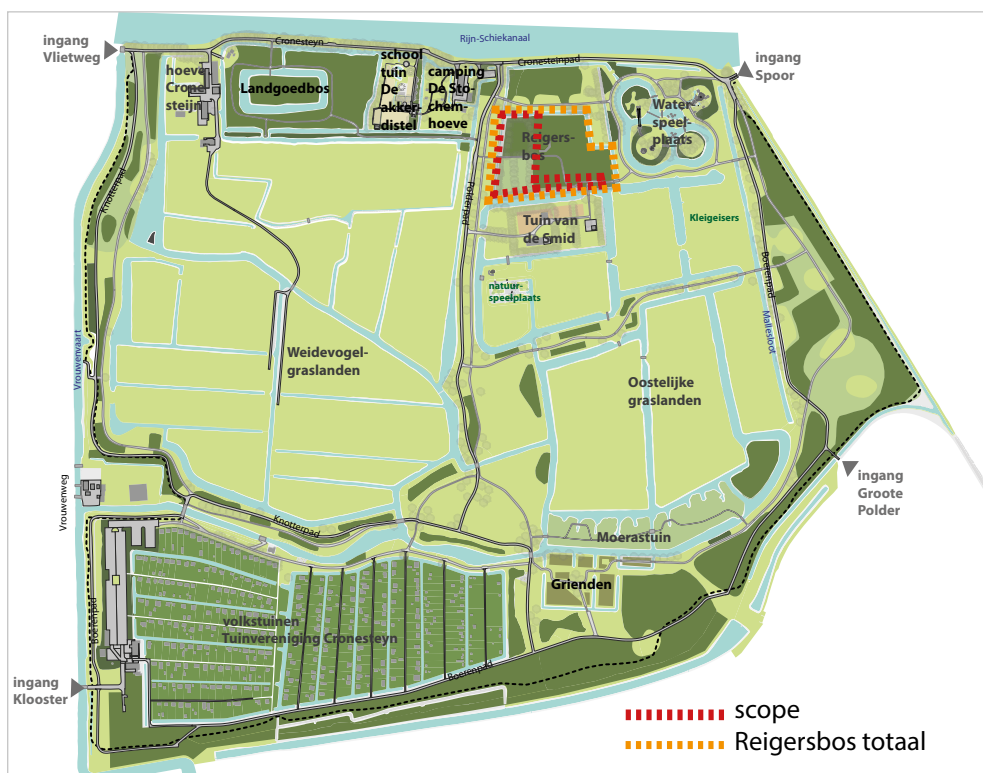
- Inhaalslag voor beheer en onderhoud.
- Opnemen van ontwikkelingen in afgelopen periode: verbreding A4 en compensatie in Polderpark Cronesteyn, vestiging zorgboerderij en horeca, schapenbegrazing e.d.
- Actualiseren en aanscherpen van doelen en beheer voor de huidige 'volwassen' fase.
- Vergroten natuurwaarden.

Doelstellingen voor het Reigersbos zijn:

- Kerngebied bosbroedvogels, reigers en lepelaars.
- Behoud/herstel landschapstructuur voormalige boomgaarden.
- Goed functionerende bijenstal.
- Natuurbeleving: rondwandeling door halfopen bos; beleving van reigers op nesten.

Opdracht en uitgangspunten:

- Herstel boomgaardenstructuur uit de jaren '50/'60 als bijenbiotoop met intensiever beheer. Herstel landschap halfopen boomgaardpercelen in zuidwestrand mede voor bijen.
- Verplaatsen bijenstal.
- Natuurlijke ontwikkeling (spontaan bos) vogelrustgebied.
- Verleggen centraal wandelpad naar zuidooststrand om het rustgebied te garanderen.

Scope

Het projectgebied omvat het westelijke deel en een deel van de zuidelijke rand van het Reigersbos.

Uittreksel uit het beheerplan Polderpark Cronesteyn 2019

3.2 Ruimtelijke structuur

Het verhaal

De basis van het ontwerp is het historische polderlandschap. Het volgende verhaal hoort hierbij:

In de 18e eeuw vormden de singels van Leiden de grenzen van de stad. Veel Leidenaren gingen hier wandelen of vissen. Vanuit de stad keek men over het landelijk gebied. Tegenwoordig ligt de stadsgrens langs het Rijn- en Schiekanaal. Het groengebied hieronder heeft een soortgelijke functie.

Het polderlandschap van vroeger is een verdwijnend fenomeen. In het polderpark is een oud stukje landschap vastgelegd in een groen kader. Als een schilderijlijst om een stukje Leidse historie.

Oorspronkelijke landschapselementen

De verkaveling vormt een grillig patroon. Overblijfselen van oude kreken en middeleeuwse vergravingen. Het landgoedbosje is wat overbleef van kasteel Cronesteyn. Dit ontstond omstreek 1300 als versterkte boerderij en werd na vele verbouwingen en eigenaren in 1787 weer afgebroken. De sloot om het eiland in het landgoedbosje is van oorsprong de kasteelgracht.

Om de landelijke sfeer te versterken bestaat het groen van Polderpark Cronesteyn uit inheemse soorten.

5.4.7 Reigersbos

Doel:

- Kerngebied bosbroedvogels, reigers en lepelaars.
- Behoud/herstel landschapstructuur voormalige boomgaarden.
- Goed functionerende bijenstal.
- Natuurbeleving: rondwandeling door halfopen bos; beleving van reigers op nesten.

Opdracht voor de komende periode, vogelrustgebied en herstel oude landschappelijke structuur, mede voor bijen:

- Niet beheerd bos ter versterking/ontwikkeling van het vogelrustgebied.
- Herstel boomgaardenstructuur uit de jaren '50/'60 als bijenbiotoop met intensiever beheer.

Het Reigersbos is ontstaan op de plek waar in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw boomgaarden en kassen aanwezig waren. De elzen- en populierensingels zijn in die periode aangeplant en bij de aanleg van het park ingepast. Een klein deel van de populierensingels is rond 1990 verjongd. Aan de noordwestzijde zijn alleen hier en daar singels aanwezig en zijn bij de parkaanleg veel bomen aangeplant, vooral es en spaanse aak. Er zijn twee barbecueveldjes, die als gazon worden beheerd.

Reigers, lepelaars en andere vogels

Sinds 1975 is er een reigerkolonie. De meeste nesten zitten in elzensingels in het dicht begroeide middendeel van het bos. De aantallen lopen geleidelijk terug; een deel van de reigers is vertrokken naar het Landgoedbos. Sinds 2012 broeden tussen de blauwe reigers enkele lepelaars. Andere bijzondere broedvogels zijn o.a. groene specht en ijsvogel.

Bijen

In het midden van het bos staat een bijenstal van de Imkersvereniging Leiden e.o. Het centrale deel van het bos is echter weinig geschikt meer voor bijen. Eén van de uitgangspunten voor het aanpassingsplan is het op een goede manier inpassen van de bijenstal.

Ontwikkeling

De bomen zijn uitgegroeid, waardoor het een gesloten, bosachtige structuur heeft gekregen. In de open ruimtes tussen de singels zijn bomen en ruigten van brandnetel, braam en reuzenberenklauw opgeslagen. Voor de komende periode ontwikkelen we een vogelreservaat met spontaan bos in het oostelijk deel. Voor het westelijk deel wordt een herinrichtingsplan gemaakt met bijenbiotoop, boogaarden en herstel van de landschappelijke structuur van midden 20ste eeuw.

Bijenstal.

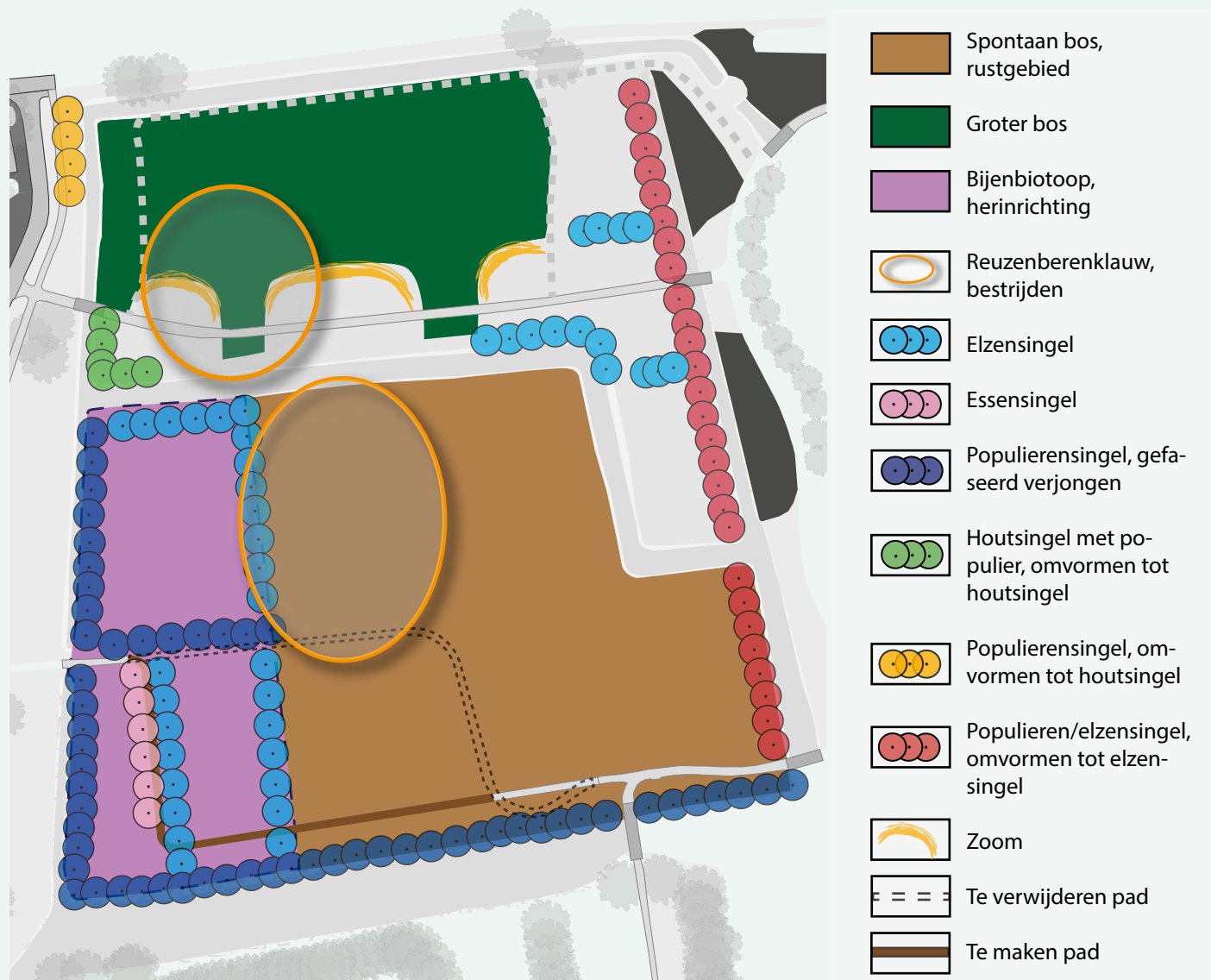
Appelbloesem.

Bij op reuzenberenklauw.

Beheermaatregelen

- In vogelrustgebied geen beheer (spontane bosontwikkeling), uitgezonderd de bestrijding van reuzenberenklauw.
- Omvormen noordwestelijk bos tot opgaand bos (zie par. 5.4.4: grotere bossen)
- Geleidelijk omvormen populieren/elzensingel oostrand naar elzensingel
- Geleidelijk omvormen populierensingel NW-rand naar gemengde houtsingel
- In drie fasen van drie jaar verjongen van de populierensingels langs de zuid- en ZW-rand en een gedeelte van de middenas. Plantafstand 2 m.
- Handhaven elzensingels buiten vogelrustgebied; zo nodig inboeten.
- Bestrijden reuzenberenklauw tot deze uit hele Reigersbos is verdwenen, volgens de factsheet van de NVWA (zodra beschikbaar) en het werkprotocol van de gemeente Leiden. Bij schapenbegrazing schade aan bos en bosondergroei voorkomen.
- Bosranden NW-deel met zoom/ruigte ca. 2 m breed.
- Boomgaardpercelen na herinrichting 2 tot 3x per jaar maaien.

Herinrichtingsplan

Uitgangspunten:

- Vergroten rustgebied voor broedvogels.
- Natuurlijke ontwikkeling (spontaan bos) vogelrustgebied.
- Verleggen centraal wandelpad naar zuidostrand.
- Herstel landschap halfopen boomgaardpercelen in zuidwestrand mede voor bijen.
- Verplaatsen bijenstal.

Ontwerp

De inzet van het ontwerp is het deels terugbrengen van de oorspronkelijke functie van het Reigersbos, namelijk boomgaard. In het noordwestelijk deel wordt dit volledig hersteld. In het zuidwestelijk deel wordt de structuur met open velden en windsingels langs de randen weer zichtbaar gemaakt.

Met het herstellen van deze oorspronkelijke inrichting voegen we diversiteit toe aan het Polderpark. Het huidige Reigersbos is grotendeels dichtgegroeid met spontaan opschot. In het grootste gedeelte van het Reigersbos blijft dit behouden en wordt zelfs versterkt. Hier stellen we nul-beheer in en we verleggen het wandelpad naar de uiterste zuidrand. Hierdoor ontstaat een aaneengesloten rustgebied voor fauna en een vrije ontwikkeling voor flora. Dit oostelijke gedeelte beslaat ongeveer tweederde van het totale Reigersbos. Het kleinere westelijke gedeelte wordt dan teruggebracht naar de oorspronkelijke historische inrichting. Historie is een algemeen belangrijk thema van Polderpark Cronesteyn. Een omkaderd polderlandschap dat terugblijkt naar hoe het vroeger was. De boomgaard zorgt voor meer afwisseling in soorten. Door de toevoeging van fruitbomen, maar er ontstaat ook een plek met meer licht op de bodem. Hierdoor kan een meer gevarieerde kruidenbegroeiing ontstaan. Samen met het nieuwe rustgebied een plus voor de biodiversiteit in het Reigerbos en het park als geheel.

Omdat de ontstane situatie uiteraard ook natuurwaarden heeft, is in het uiteindelijke ontwerp niet het gehele westelijke deel van het Reigersbos optimaal omgevormd naar boomgaard. Het zuidoostelijke deel blijft in de bestaande toestand bestaan. In het zuidwestelijke deel handhaven we één mooi ontwikkelde haagbeuk en sluiten in de open ruimte aan met fruitbomen. Het noordelijke deel krijgt een optimale inrichting als boomgaard, samen met de nieuwe locatie voor de bijenstal.

Veld 1 (noordwestelijk deel):

Windsingels

- De populierenwal aan de westrand wordt afgezet op 2,5 m hoogte. Open gedeeltes worden aangevuld met nieuwe smalblijvende populieren.
- De elzensingels aan de noordrand en ostrand worden hersteld. Enkele gezonde exemplaren blijven staan en worden afgezet, de rand wordt aangevuld met nieuwe elzen.
- De populieren aan de zuidrand worden aangevuld en beheerd op dezelfde hoogte als de populieren langs de westzijde. Dit om het veld zo zonnig mogelijk te houden.

Middenveld:

- Alle spontaan opgekomen boomvormers worden verwijderd.
- Een nieuwe boomgaard met appel- en perensoorten wordt aangeplant.
- Locatie voor de nieuwe bijenstal aan de noordzijde van het veld. Uitvliegopening op het zuiden.
- De onderbeplanting bestaat uit extensief beheerd grasland met bloeiende kruiden.
- Een informeel gemaaid pad loopt naar de bijenstal.

Veld 2 (westkant van het zuidwestelijk deel):

Windsingels

- De populierenwal aan de westrand wordt afgezet op 2,5 m hoogte. Open gedeeltes worden aangevuld met nieuwe smalblijvende populieren.
- De populierenwal aan de zuidrand wordt verjongd en aangevuld.
- De elzensingel aan ostrand worden hersteld. Enkele gezonde exemplaren blijven staan en worden afgezet, de rand wordt aangevuld met nieuwe elzen.

Middenveld:

- Opslag van boomvormers verwijderen. De vrijgekomen ruimte inrichten als boomgaard.
- De onderbeplanting bestaat uit extensief beheerd grasland met bloeiende kruiden.
- De centraal gesitueerde Haagbeuk handhaven (boom 74).
- Het essenlaantje langs de elzenwal handhaven.
- Het bestaande wandelpad buigt langs het essenrijtje af naar de zuidrand van het Reigersbos.

Veld 3 (oostkant van het zuidwestelijk deel):

Windsingels

- De populierenwal aan de zuidrand wordt verjongd en aangevuld.
- De elzensingel aan ostrand worden hersteld. Enkele gezonde exemplaren blijven staan en worden afgezet, de singel wordt aangevuld met nieuwe elzen.

Middenveld:

- Spontaan opgekomen boomvormers in het middengedeelte blijven staan. Hier groeien veel essen. Deze bomen bij uitval niet vervangen. Streven naar meer licht om de ontwikkeling bloemrijk ruig grasland te stimuleren. Eventueel opengevallen plekken invullen met nieuwe fruitbomen.
- Spontaan opgekomen struiken verwijderen.

Veld 4 (Oostelijk deel):

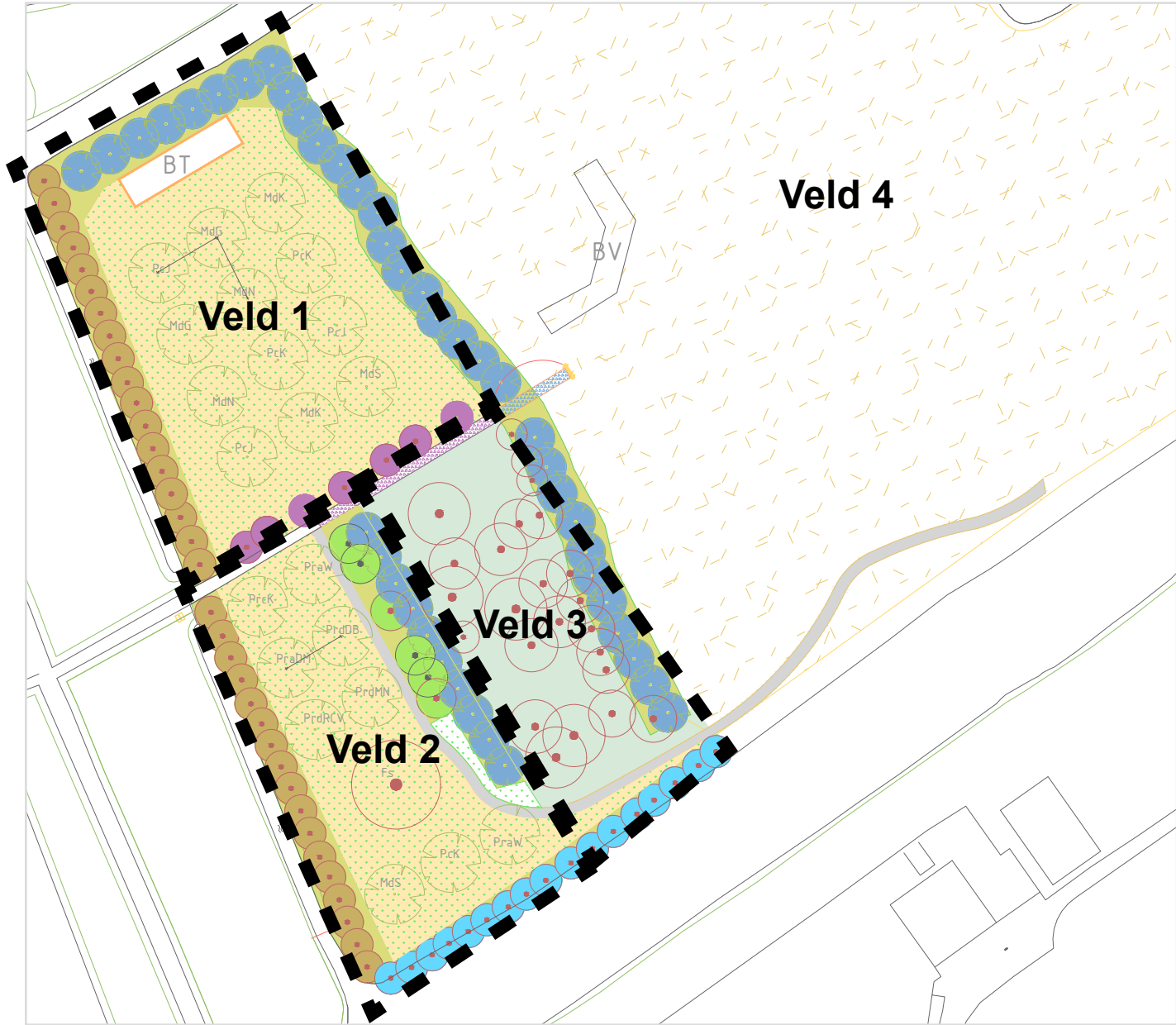
Dit gedeelte valt niet binnen de huidige werkzaamheden, maar maakt wel deel uit van het plangebied. De ontwikkeling van dit gedeelte Reigersbos gebeurt beheermatig; de natuur zijn gang laten gaan, behalve als er een gevaarlijke situatie ontstaat. De keuzes die in veld 1, 2 en 3 gemaakt zijn hebben een directe relatie met de keuzes voor veld 4. De enige ingreep die in dit gedeelte plaatsvindt is het verleggen van het wandelpad. Zowel het beheer als de aanleg van het wandelpad hebben geen consequenties voor de bomen in dit gedeelte.

Windsingels

- De populierenwal aan de zuidrand wordt op termijn verjongd en aangevuld.
- Overblijfselen van de elzenwallen tussen de oorspronkelijke velden gaan op in het algemene bos.

Overig bos:

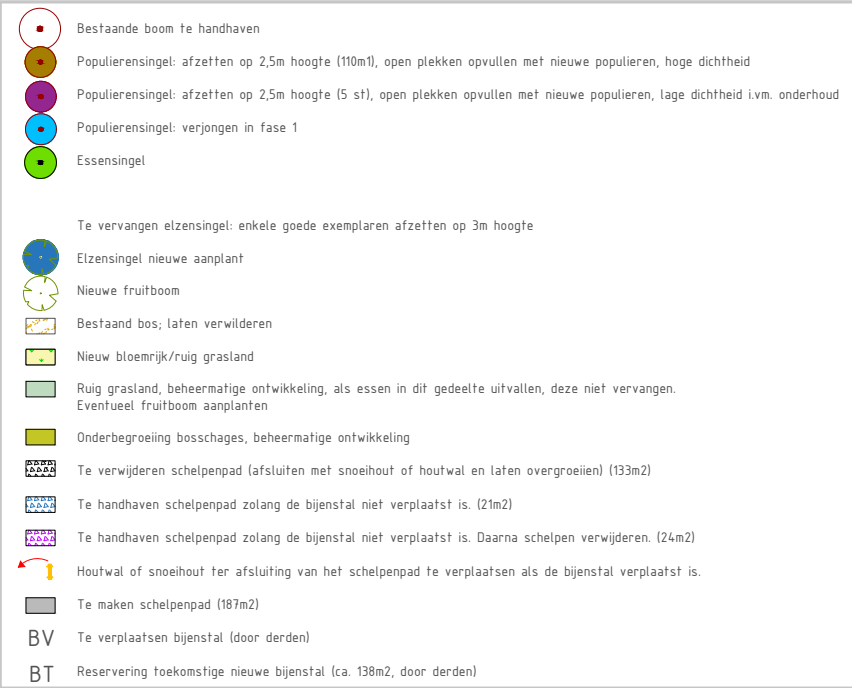
- Natuurlijke ontwikkeling. Niet ingrijpen tenzij de veiligheid in gevaar is.
- Het bestaande schelpen wandelpadje dwars door het bos wordt afgesloten. Dit mag overgroeien en opgaan in het bos.
- Het nieuwe wandelpadje loopt langs de zuidrand van het bos. Het hele bos krijgt zo meer rust wat de broedende vogels ten goede komt.

Plantekening met werkgrens

Legenda

Plantlijst boomgaardebomen:

2	Malus domestica 'Sterappel'
2	Malus domestica 'Glorie van Holland'
2	Malus domestica 'Notarisappel'
2	Malus domestica 'Groninger Kroon'
3	Pyrus communis 'Jut'
3	Pyrus communis 'Kleipeer'
2	Prunus avium 'Wijnkers'
1	Prunus avium 'Dubbele Meikers'
1	Prunus cerasus 'Kelleriis'
1	Prunus domestica 'Reine Claude Verte'
1	Prunus domestica 'Mirabel de Nancy'
1	Prunus domestica 'Dubbele Boerenwitte'

Totaal aantal fruitbomen: 21 stuks

Alternatief 1:
behoud van alle bomen met een stamomtrek van 50cm of meer.

In de loop van de tijd heeft een aantal exemplaren van de spontaan opschot zich ontwikkeld tot bomen met een dikkere stam. Uiteraard vertegenwoordigd die huidige situatie ook een natuurwaarde. De dikkere bomen met een stamomtrek van 50 of meer zijn in beeld gebracht met het doel om te onderzoeken of behoud hiervan kan samengaan met een duurzame inrichting van een boomgaard.

Veld 1 (noordwestelijk deel):

- Windsingels:**
 - De populierenwal aan de westrand wordt afgezet op 2,5 m hoogte. Open gedeeltes worden aangevuld met nieuwe smalblijvende populieren.
 - De elzensingels aan de noordrand en oostrand worden hersteld. Enkele gezonde exemplaren blijven staan en worden afgezet, de rand wordt aangevuld met nieuwe elzen.
 - De populieren aan de zuidrand worden gehandhaafd en beheerd op dezelfde hoogte als de populieren langs de westzijde. Dit om het veld zo zonnig mogelijk te houden.
- Middenveld:**
 - Alle spontaan opgekomen boomvormers met een stamomtrek kleiner dan 50 cm worden verwijderd. De spontaan opgekomen boomvormers met een stamomtrek groter dan 50 cm blijven staan. (boom 90, 48, 22 en 42).
 - Op de open gevallen plekken worden appel- en perensoorten aangeplant.
 - Locatie voor de nieuwe bijenstal aan de noordzijde van het veld. Uitvliegopening op het zuiden.
 - De onderbeplanting bestaat uit extensief beheerd grasland met bloeiende kruiden.
 - Een informeel gemaaid pad loopt naar de bijenstal.

Veld 2 (westkant van het zuidwestelijk deel):

- Windsingels**
 - De populierenwal aan de westrand wordt afgezet op 2,5 m hoogte. Open gedeeltes worden aangevuld met nieuwe smalblijvende populieren.
 - De populierenwal aan de zuidrand wordt verjongd en aangevuld.
 - De elzensingel aan oostrand worden hersteld. Enkele gezonde exemplaren blijven staan en worden afgezet, de rand wordt aangevuld met nieuwe elzen.
- Middenveld:**
 - Opslag van boomvormers verwijderen. De vrijgekomen ruimte inrichten als boomgaard.
 - De onderbeplanting bestaat uit extensief beheerd grasland met bloeiende kruiden.
 - Alle spontaan opgekomen boomvormers met een stamomtrek kleiner dan 50 cm worden verwijderd. De spontaan opgekomen boomvormers met een stamomtrek groter dan 50 cm blijven staan. (1 Haagbeuk: boom 74). Dit is conform het ontwerp.
 - Het essenlaantje langs de elzenwal handhaven.
 - Het bestaande wandelpad buigt langs het essenrijtje af naar de zuidrand van het Reigersbos.

Veld 3 (oostkant van het zuidwestelijk deel):
 Inrichting als in het ontwerp.

Veld 4 (oostkant van het zuidwestelijk deel):
 Inrichting als in het ontwerp.

Samenvatting alternatief 1:

Veld 1 is de nieuwe locatie voor de bijenstal. De te handhaven bomen met een grote stamomtrek staan verspreid over het veld. Ze zullen bij de juiste groeiomstandigheden een behoorlijk grote boomkroon ontwikkelen. Hierdoor is de te verwachten schaduwinvloed op de vruchtbomen en bijenstal groot. Vooral de bomen aan de zuidzijde en meer centraal in het veld zullen schaduwoverlast opleveren (boom 42 en 48). Dit betekent dat een boomgaard in veld 1 op de iets langere termijn niet duurzaam te behouden is. Dat heeft ook consequenties voor het functioneren van de bijenstal.

Veld 2 is half zo breed als veld 2. Het zit ruimtelijk ook anders in elkaar door het essenlaantje aan de oostkant. Centraal groeit een mooi ontwikkelde haagbeuk. Deze werpt ook schaduw op zijn omgeving. De verwachting is dat fruitbomen in dit veld hier ook van te lijden krijgen. Dat maakt het extra belangrijk om de omstandigheden in veld 1 zo optimaal mogelijk te maken.

Plantekening alternatief 1 met werkgrens

Legenda

	Bestaande boom te handhaven
Fe	Fraxinus excelsior (Es)
Fs	Fagus sylvatica (Haagbeuk)
Po	Populus (Populier)
	Populiersingel: afzetten op 2,5m hoogte (110m!), open plekken opvullen met nieuwe populieren
	Populiersingel: verjongen in fase 1
	Essensingel
	Te vervangen elzensingel: enkele goede exemplaren afzetten op 3m hoogte
	Elzensingel nieuwe aanplant
	Nieuwe fruitboom
	Bestaand bos; laten verwilderen
	Ruig grasland
	Bloemrijk/ruig grasland
	Ruig grasland, beheermatige ontwikkeling, als essen in dit gedeelte uitvallen, deze niet vervangen. Eventueel fruitboom aanplanten
	Onderbegroeiing bosschages, beheermatige ontwikkeling
	Te verwijderen schelpenpad (afsluiten met snoeihout of houtwal en laten overgroeien) (133m2)
	Te handhaven schelpenpad zolang de bijenstal niet verplaatst is. (21m2)
	Te handhaven schelpenpad zolang de bijenstal niet verplaatst is. Daarna schelpen verwijderen. (24m2)
	Houtwal of snoeihout ter afsluiting van het schelpenpad te verplaatsen als de bijenstal verplaatst is.
	Te maken schelpenpad (187m2)
BV	Te verplaatsen bijenstal (door derden)
BT	Reservering toekomstige nieuwe bijenstal (ca. 138m2, door derden)

Plantlijst boomgaardebomen:

2	Malus domestica ‘Sterappel’
2	Malus domestica ‘Glorie van Holland’
2	Malus domestica ‘Notarisappel’
2	Malus domestica ‘Groninger Kroon’
3 1	Pyrus communis ‘Jut’
3 2	Pyrus communis ‘Kleipeer’
2	Prunus avium ‘Wijnkers’
1	Prunus avium ‘Dubbele Meikers’
1	Prunus cerasus ‘Kelleriis’
1	Prunus domestica ‘Reine Claude Verte’
1	Prunus domestica ‘Mirabel de Nancy’
1	Prunus domestica ‘Dubbele Boerenwitte’

Totaal aantal fruitbomen: 16 stuks

Alternatief 2:
behoud van enkele bomen met een stamomtrek van 50cm of meer.

In de loop van de tijd heeft een aantal exemplaren van de spontaan opschot zich ontwikkeld tot bomen met een dikkere stam. Uiteraard vertegenwoordigd die huidige situatie ook een natuurwaarde. De dikkere bomen met een stamomtrek van 50 of meer zijn in beeld gebracht met het doel om te onderzoeken of behoud van enkele exemplaren kan samengaan met een duurzame inrichting van een boomgaard.

Veld 1 (noordwestelijk deel):

Windsingels:

- De populierenwal aan de westrand wordt afgezet op 2,5 m hoogte. Open gedeeltes worden aangevuld met nieuwe smalblijvende populieren.
- De elzensingels aan de noordrand en oostrand worden hersteld. Enkele gezonde exemplaren blijven staan en worden afgezet, de rand wordt aangevuld met nieuwe elzen.
- De populieren aan de zuidrand worden gehandhaafd en beheerd op dezelfde hoogte als de populieren langs de westzijde. Dit om het veld zo zonnig mogelijk te houden.

Middenveld:

- Alle spontaan opgekomen boomvormers met een stamomtrek kleiner dan 50 cm worden verwijderd. De spontaan opgekomen boomvormers met een stamomtrek groter dan 50 cm aan de rand van het veld blijven staan. (boom 90, en 22).
- Op de open gevallen plekken worden appel- en perensoorten aangeplant.
- Locatie voor de nieuwe bijenstal aan de noordzijde van het veld. Uitvliegopening op het zuiden.
- De onderbeplanting bestaat uit extensief beheerd grasland met bloeiende kruiden.
- Een informeel gemaaid pad loopt naar de bijenstal.

Veld 2 (westkant van het zuidwestelijk deel):

Inrichting als in alternatief 1 en het ontwerp.

Veld 3 (oostkant van het zuidwestelijk deel):

Inrichting als in het ontwerp.

Veld 4 (oostkant van het zuidwestelijk deel):

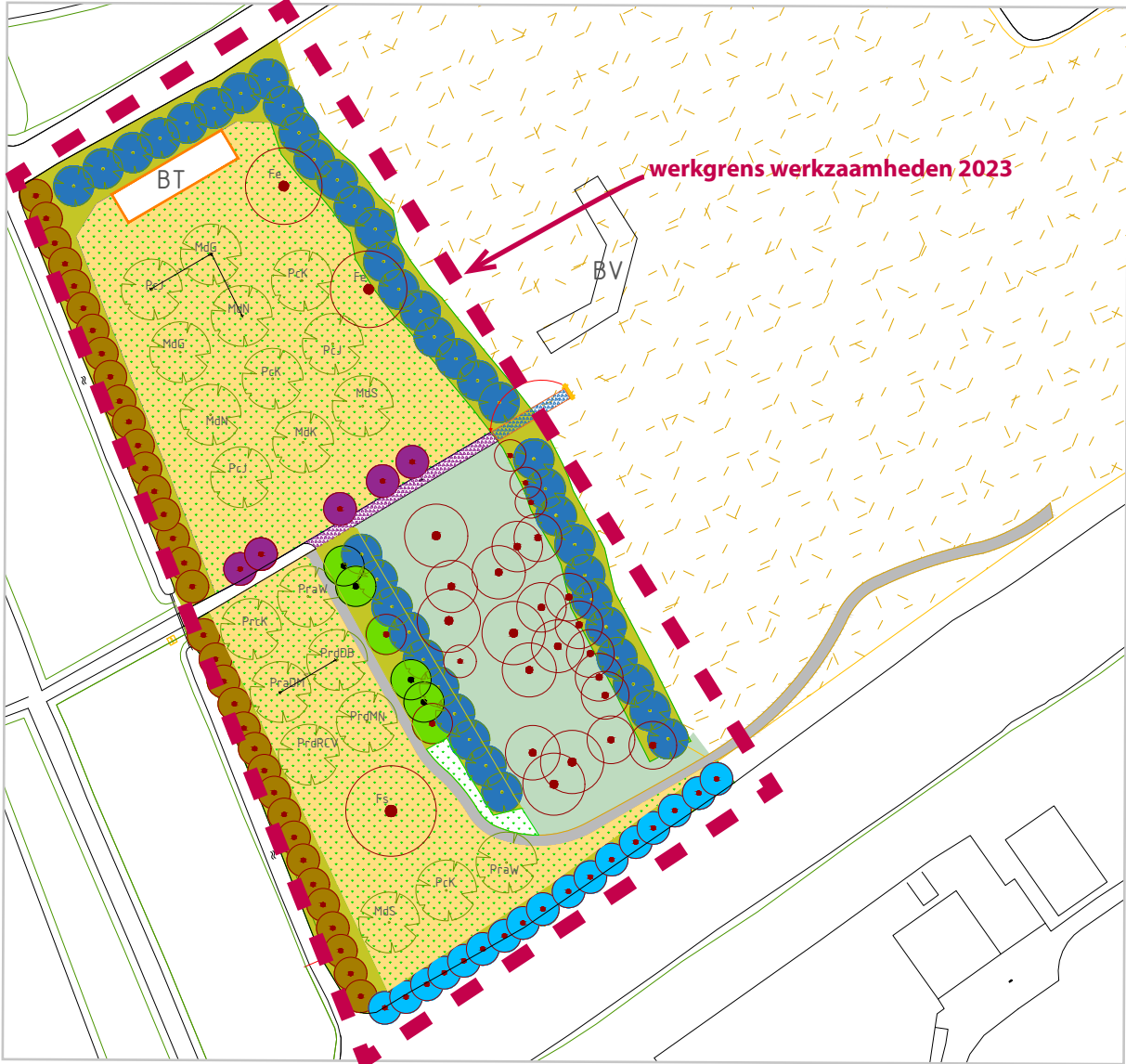
Inrichting als in het ontwerp.

Samenvatting alternatief 2:

Veld 1 is de nieuwe locatie voor de bijenstal. De te handhaven bomen met een grote stamomtrek staan verspreid over het veld. Ze zullen bij de juiste groeiomstandigheden een behoorlijk grote boomkroon ontwikkelen. Hierdoor is de te verwachten schaduwinvloed op de vruchtbomen en bijenstal groot. Vooral de bomen aan de zuidzijde en meer centraal in het veld zullen schaduwoverlast opleveren (boom 42 en 48). Dit betekent dat een boomgaard in veld 1 op de iets langere termijn niet duurzaam te behouden is. Dat heeft ook consequenties voor het functioneren van de bijenstal. Bij het verwijderen van de meest centrale bomen (boom 42 en 48) ontstaat een iets gunstigere situatie. Boom 90 en 22 blijven dan staan, waarbij de es (boom 22) de grootste boomkroon kan gaan vormen en de meeste schaduw op het veld zal werpen.

Veld 2 is half zo breed als veld 2. Het zit ruimtelijk ook anders in elkaar door het essenlaantje aan de oostkant. Centraal groeit een mooi ontwikkelde haagbeuk. Deze werpt ook schaduw op zijn omgeving. De verwachting is dat fruitbomen in dit veld hier ook van te lijden krijgen. Dat maakt het extra belangrijk om de omstandigheden in veld 1 zo optimaal mogelijk te maken.

Plantekening alternatief 2 met werkgrens

Legenda

Plantlijst boomgaardebomen:

2	Malus domestica ‘Sterappel’
2	Malus domestica ‘Glorie van Holland’
2	Malus domestica ‘Notarisappel’
2 1	Malus domestica ‘Groninger Kroon’
3	Pyrus communis ‘Jut’
3	Pyrus communis ‘Kleipeer’
2	Prunus avium ‘Wijnkers’
1	Prunus avium ‘Dubbele Meikers’
1	Prunus cerasus ‘Kelleriis’
1	Prunus domestica ‘Reine Claude Verte’
1	Prunus domestica ‘Mirabel de Nancy’
1	Prunus domestica ‘Dubbele Boerenwitte’

Totaal aantal fruitbomen: 20 stuks

Conclusie

Het ontwerp is ontstaan door het Reigersbos als geheel te bekijken. Hierin speelt dus ook het oostelijke gedeelte mee. Voor het oostelijke gedeelte geldt 0-beheer. Hier mag de natuur dus volledig zijn gang gaan. Om extra rust te garanderen wordt het wandelpad dat nu nog dwars door het gebied loopt afgebogen naar de uiterste zuidrand. Dit beslaat het grootste gedeelte van het Reigersbos (veld 4).

Het beheerplan stelt daarna dat voor de smallere westrand als geheel een inrichting met een boomgaard (veld 1, 2 en 3). De spontaan opschot in deze velden vertegenwoordigen ook een natuurwaarde. Daarom is het ontwerp voorzichtiger vormgegeven: In veld 3 blijft de bestaande situatie bestaan. In veld 2 geldt dit voor een mooi ontwikkelde haagbeuk met een dikke stam.

Ook in alle andere varianten is deze inrichting meegenomen. Voor veld 1 is daarna een aantal opties mogelijk. In de tabel hieronder staan het ontwerp en de twee varianten met hun voor en nadelen naast elkaar.

	ontwerp	variant 1: alle dikke bomen behouden	variant 2: een paar dikke bomen behouden
optimaal op de zon	+	—	+ —
duurzaam als boomgaard te behouden	+	—	+ —
duidelijke ruimtelijke keuze	+	—	+ —
omgeving zo gunstig mogelijk voor bijenstal	+	—	+ —

Veld 1 is ook de plek waar de nieuwe bijenstal wordt gebouwd. De bestaande bijenstal ligt én verkeerd op de zon én de bloemrijke situatie die in de beginperiode van Polderpark Cronesteyn nog bestond is grotendeels verdwenen. Een belangrijk doel van het verplaatsen van de bijenstal is het creëren van een duurzaam gunstige plek voor deze functie. Het terugbrengen van een gedeelte boomgaard is dus niet alleen ingegeven door het historische verhaal van het park. De keuze voor het ontwerp geeft de beste garantie voor het duurzaam behoud van de boomgaard en het functioneren van de bijenstal, omdat hier de zoninval op het veld het best is.

In variant 1 zullen staan de te behouden bomen verspreid over het veld. Het betreft eerste grootte bomen die in de toekomst een veel grotere kroonprojectie kunnen krijgen. Dit zorgt van lieverlee voor een steeds schaduwrijkere en dus minder gunstige situatie.

In variant 2 gaat het om twee bomen aan de oostrand van het veld. Ook hier geldt dat ze op den duur meer schaduw op het terrein zullen werpen, maar omdat ze aan de randen staan zal dit minder storend zijn.

In het ontwerp wordt voor veld 2 en 3 al een concessie wordt gedaan aan de aanleg van een optimale inrichting van een boomgaard. De reden hiervoor is zoveel mogelijk recht doen aan de bestaande ecologische waarden van het Reigersbos. In veld 2 wordt ook een aantal fruitbomen aangeplant, maar die zullen het in de loop van de tijd steeds moeilijker krijgen.

De keuze voor het doen van de optimale inrichting voor veld 1 zorgt voor het blijvend toevoegen van diversiteit aan het Reigersbos en Polderpark Cronesteyn als geheel. Ook ruimtelijk is dit een heldere situatie: hier staat alles in het licht van de boomgaard, historie en de bijenstal. Dit maakt het ontwerp de meest ideale keuze.